

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **M. Š.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě proti správnímu rozhodnutí žalované ze dne 27.5.2014, o **zvýšení důchodu,**

t a k t o :

- I. Žaloba se **z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se **n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci nebyl zvýšen starobní důchod za dobu jeho členství v jednotném zemědělském družstvu.

[2] Žalobce v zákonné lhůtě podal u zdejšího soudu žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí, ve které uvedl, že nesouhlasí s tím, že mu nebyla započtena doba pojištění v období od 1.10.1972 do 31.10.1974 jen z toho důvodu, že u nástupnické organizace nebylo prokázáno, že v tomto období byl v pracovním poměru nebo členem družstva. Není jeho vinou, že se mzdové listy ani listy odměn nepodařilo dohledat a tvrdí, že v inkriminovaném období byl zaměstnán u JZD Sádek. Doložil doklady, které prokazují, že v tomto období skutečně byl zaměstnán v JZD Sádek jako traktorista, a to výpis průběhu předchozích zaměstnání a potvrzení o délce zaměstnání a o zápočtu dob zaměstnání pro účely nemocenského pojištění. Žalovaná by měla

přihlédnout i k dalším podkladům prokazujícím požadované skutečnosti a nikoliv trvat jen na doložení jediného správního dokladu. Je mu na újmu skutečnost, že před 40ti lety se doklady o zaměstnání nedávaly jemu do rukou, ale přímo státním orgánům a tyto se nezachovaly. Navrhl zrušit napadené rozhodnutí a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení s příkázáním započtení doby pojištění v období od 1.10.1972 do 31.10.1974.

[3] Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 29.7.2014 k žalobě uvedla, že na podkladě žádosti o starobní důchod byl tento přiznán rozhodnutím ze dne 8.8.2013 s datem přiznání 12.11.2013 při započtení 44 roků a 24 dnů pojištění. Žalobce nemá započtenou dobu od 1.10.1972 do 11.11.1974, neboť tyto údaje žalovaná nemá k dispozici. Žalobce předložil žalované nové skutečnosti, a to dopis OSSZ Opava pro období od 1.10.1972 do 31.10.1974 a od 1.11.1974 do 11.11.1974, potvrzení Výrobního družstva „Slezská hořina“, nástupnické organizace JZD Sádek ze dne 26.8.2013 o tom, že pro období 1972 – 1974 není v archívu družstva žádný záznam o tom, zda byl žalobce v pracovním poměru nebo členem družstva, dále předložil zápočtový list vystavený JZD Sádek dne 12.11.1974 o době zaměstnání od 1.9.1967 do 31.10.1974 s podrobným průběhem, studující, učeň do 30.6.1970, pak traktorista do 31.10.1974 JZD Sádek a do 12.11.1974 řidič JZD Opava, dále potvrzení o sjednání sdruženého pojištění, potvrzení OSSZ Opava ze dne 8.11.2013 o tom, že žalobce nebyl veden v pracovním poměru u JZD Sádek dle archívu OSSZ Opava od 1.10.1974 do 31.1.1974. Dalším přípisem OSSZ ze dne 11.11.2013 objasňuje, které doklady žalobce doložil, že byl v archívu nalezen pouze list odměn za 10 listopadových dnů roku 1974 a další doklady nejsou. Dne 16.1.2014 ČSSZ obdržela opět formulář doložení nových skutečností se stejným zápočtovým listem. Nově prokázanou dobou od 1.11.1974 do 11.11.1974 žalobce nezískal celý další rok doby pojištění a k době od 1.10.1972 do 31.10.1974 nelze přihlédnout, neboť dodatečným šetřením nebylo prokázáno, že by byl žalobce v tomto období v pracovním poměru. Nebyly nalezeny ani žádné mzdové listy ani listy odměn, ze kterých by bylo možné posoudit, že během této doby byl žalobce účasten sociálního zabezpečení družstevních rolníků. Žalovaná v rámci námitkového řízení sama požádala Státní archív v Opavě o přehledání dokladů zaměstnání žalobce v JZD Sádek v uvedeném období a Zemský archív v Opavě dne 10.3.2014 sdělil, že požadované dokumenty se zde nenacházejí, mohou být uloženy ve Správním meziarchívu Profit, s.r.o., Želetice. Na základě toho žalovaná vyzvala žalobce, aby si sám v uvedeném soukromém archívu vyžádal potvrzení o době zaměstnání v JZD a vzhledem k tomu, že žalobce na tuto výzvu nereagoval a žádné nové doklady nedoložil, bylo vydáno napadené rozhodnutí. Dále zdůraznila, že doba pracovní činnosti člena JZD v družstvu se hodnotila jako doba zaměstnání, pokud pracovní činnost zakládala zabezpečení rolníků, kdy musel zaměstnanec odpracovat v kalendářním roce stanovený počet pracovních dnů. Protože žalobce neprokázal dobu zaměstnání v JZD a ani žalovaná se nepodařilo v archívu družstva dohledat listinné doklady, jimiž by bylo věrohodně prokázáno, že žalobce ve sporných letech 1972 – 1974 jako člen JZD splnil podmínky účasti na zabezpečení družstevních rolníků, nelze požadované období jen na základě nedostatečných listinných dokladů zhodnotit. Navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

[4] Napadeným rozhodnutím žalovaná námitky zamítla a své rozhodnutí ze dne 5.2.2014 č.j. X potvrdila. V odůvodnění v podstatě uvedla, že nebyly předloženy autentické dokumenty, ze kterých by bylo možno učinit jednoznačný závěr o trvání

pojištění účastníka řízení v dotčené době.

[5] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že k žádosti ze dne 12.11.2013 byl žalobci přiznán starobní důchod od 12.11.2013 ve výši 12.520,- Kč. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 3.1.2014 zjištěno, že celková doba pojištění do 12.11.2013 činí 16109 dnů, tj. 44 roků + 49 dnů, přičemž žalobci je započtena nepřetržitě doba od 1.9.1967 do 30.9.1972 a pak nepřetržitě až od 12.11.1974 dále. Není tedy započtena doba od 1.10.1972 do 11.11.1974. Žalobce dne 11.11.2013 na OSSZ Opava prohlásil do tiskopisu „Doložení nových skutečností v návaznosti na vydané rozhodnutí ČSSZ“, že mu nebyla započtena doba pojištění od 1.10.1972 do 31.10.1974 a od 1.11.1974 do 11.11.1974, kdy pracoval v JZD Sádek, a k tomu přiložil Potvrzení o délce zaměstnání a o zápočtu dob zaměstnání pro účely nemocenského pojištění ze dne 5.11.1974, jehož součástí je průběh předchozích zaměstnání, a to SZŠT Opava - studující od r. 1967, JZD Sádek – učeň od 1.9.1967 do 30.6.1970, JZD Sádek – traktorista do 31.10.1974 a dále ZNZ Opava – řidič od 12.11.1974. Toto sepsáno 12.11.1974 žalobcem. Dále potvrzení Výrobního družstva Slezská Hořina ze dne 26.8.2013 o obsahu, že jmenovaný byl v družstvu zaměstnán od 1.11.1974 do 12.11.1974, uvedené družstvo je nástupnickou organizací JZD Sádek, a že od r. 1972 do r. 1974 není v archívu uvedeného družstva záznam o tom, zda byl jmenovaný v pracovním poměru nebo členem družstva. Dále potvrzení OSSZ Opava ze dne 8.11.2013 o obsahu, že jmenovaný nebyl veden v době od 1.10.1972 do 31.10.1974 v pracovním poměru u JZD Sádek, přičemž informace podána z archívních dokladů OSSZ Opava, dále sdělení OSSZ Opava pro žalovanou ze dne 11.11.2013 potvrzující, že nebylo prokázáno, zda jmenovaný byl v r. 1972 – 31.10.1974 v pracovním poměru nebo členem družstva JZD Sádek. Byl dohledán pouze list odměn za listopad 1974, kdy má odpracováno 10 dnů za dobu od 1.11.1974 do 12.11.1974 s odměnou 623,- Kč a tento úsek činnosti zakládal účast na sociálním zabezpečení družstevních rolníků. Žalobce dne 13.11.2014 na tiskopisu „Doložení nových skutečností v návaznosti na vydané rozhodnutí ČSSZ“ požaduje započtení doby od 1.10.1972 do 31.10.1974, kdy pracoval v Jednotném zemědělském družstvu Sádek, a k tomu jako důkaz přiložil „Potvrzení o délce zaměstnání a o zápočtu dob zaměstnání pro účely nemocenského pojištění“ vystavené dne 5.11.1974 o obsahu, že v našem podniku byl zaměstnán od 1.9.1967 do 31.10.1974, ke dni rozvázání pracovního poměru mu bylo započteno jako doba zaměstnání celkem 7 roků a 31 dní, přičemž učební doba na obor opravář zemědělských strojů trvala od 1.9.1967 do 30.6.1970. V údajích pro čerpání dovolené uvedeno, že ke dni skončení pracovního poměru započteny 4 roky + 135 dnů. Rozhodnutím ze dne 5.2.2014 žalovaná tak zamítla žádost o zvýšení důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen zdp) z důvodu, že žalobci byla započtena jen další doba od 1.11.1974 do 11.11.1974 v celkovém rozsahu 11 dnů a k další době pojištění od 1.10.1972 do 31.10.1974 nemůže být přihlédnuto, neboť dodatečným šetřením nebylo prokázáno, že v tomto období byl účastník řízení v pracovním poměru nebo členem družstva. Dodatečný zápočet je však bez vlivu na rozhodnutí ze dne 7.1.2014 o přiznání starobního důchodu. Obsahem správního spisu je i přípis žalované pro Státní okresní archív v Opavě ze dne 27.2.2014 týkající se dokladů o době zaměstnání pro období 1.10.1972 – 31.10.1974 a sdělení uvedeného archívu, že požadovaný dokument se nenachází, mohou však být založeny ve Správním meziarchívu Profit, s.r.o., Želetice.

[6] Krajský soud v Ostravě dotazem na Okresní správu sociálního zabezpečení v Opavě zjistil, že tato správa má ve svém archívu záznamy JZD Sádek a i tato možnost případných záznamů o zaměstnání nebo činnosti člena JZD byla využita, i když s negativním výsledkem. Po opětovném prošetření bylo zjištěno, že poslední archivované záznamy jsou z r. 1963. Dále, že tiskopis „Potvrzení o délce zaměstnání a o zápočtu dob zaměstnání pro účely nemocenského pojištění“ byly používány jak pro členy družstev, tak i pro nečleny družstev. Současně soudu byl předložen stejnopis Listu odměn na rok 1974 potvrzující, že žalobce vykonal činnost 10 dnů v listopadu 1974 se základní odměnou 623,- Kč.

[7] Žalobce předložil soudu fotokopii svého dopisu, kterou se obrátil na Správní meziarchív Profit a odpověď tohoto meziarchívu o obsahu, že dokumenty družstev, tedy ani JZD, se ve zdejším meziarchívu neukládají a informace by měl získat v příslušném státním okresním archívu. Současně podal informaci, že možná bylo JZD začleněno do bývalého státního statku Vítkov, což ale nelze u nich ověřit, neboť mzdové listy si v r. 2010 převzalo do své správy Ministerstvo zemědělství.

[8] U jednání soudu dne 12.8.2015 žalobce uvedl, že se učil pro STS Opava v období od 1.9.1967 do 30.6.1969, pak krátce pracoval jako opravář pro STS, pak nastoupil k výkonu základní vojenské služby od 1.10.1969 do 30.9.1972. V STS se učil pro JZD Sádek, proto měl úvazek, že musí dva roky pro toto JZD odpracovat. To byl důvod, proč od 1.10.1972 do 30.10.1974 v tomto JZD pracoval. Je přesvědčen, že v inkriminované době byl členem JZD, pracoval jako traktorista, podle potřeby jako opravář všeho, co bylo potřeba. Tehdejší mzdová účetní paní Š. zemřela, její dcera dnes pracuje v JZD Hesako Velké Heraltice, a ta mu měla údajně říct, že když se archív JZD Sádek stěhoval do Velkých Heraltic a potom do JZD Brumovice, někde se ztratil.

[9] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[10] Spornou otázkou bylo období od 1.10.1972 do 31.10.1974, kdy tato doba žalobci nebyla započtena jako doba pojištění pro výši starobního důchodu. Dle ustanovení § 13 odst. 1, věta před středníkem zákona č. 155/1995 Sb., za dobu pojištění se považují též doby zaměstnání získané před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, s výjimkou studia po dosažení věku 18 let. S poukazem na právě uvedené k posouzení možnosti započtení této doby bylo rozhodující otázkou, v jakém právním vztahu, podle tehdy platných předpisů, žalobce vykonával práci v družstvu, zda jako družstevník, a to buď člen družstva nebo nečlen v družstvu, trvale pracující či jako pracovník, tzn. byl v trvalém pracovním poměru či se jednalo o sezónního pracovníka či pracovníka na nepravidelnou výpomoc. Žalobce u jednání soudu nezpochybnil, že byl členem družstva, tato povinnost mu vyplynula z toho, že v STS se učil pro JZD Sádek. Vzhledem k tomu, že z obsahu správního spisu a z důkazů, které prováděl soud, nevyplynuly jiné skutečnosti, soud s ohledem na vyjádření žalobce, že byl členem družstva, neměl důvod nevěřit žalobcovu tvrzení a pro své rozhodnutí tak vyšel ze skutečnosti, že žalobce v posuzované době od 1.10.1974 do 31.10.1974 v JZD Sádek pracoval jako člen tohoto družstva.

[11] V inkriminované době bylo sociální pojištění družstevních rolníků právně upraveno zákonem ze dne 4. června 1964 č. 103/1964 Sb., o sociálním zabezpečení družstevních rolníků. Dle ust. § 1 cit. zákona sociální zabezpečení družstevních rolníků zahrnovalo: 1. zabezpečení v nemoci, 2. zabezpečení matky a dítěte, 3. důchodové zabezpečení (za a/ členů jednotných zemědělských družstev), 4. zabezpečení členů rodin družstevníků konajících službu v ozbrojených silách, 5. sociální zabezpečení učňů, kteří jsou v učením poměru k družstvu, 6. zabezpečení důchodců v nemoci a 7. služby sociálního zabezpečení.

[12] Podle ust. § 39 odst. 2 zák. č. 103/1964 Sb. kalendářní roky, v nichž družstevník neodpracoval bez vážného důvodu aspoň počet pracovních dnů stanovený prováděcími předpisy (takovým prováděcím předpisem byla vyhláška č. 195/1964 Sb. - poznámka soudu), se nezapočítávají pro vznik nároku na dávky důchodového zabezpečení ani pro jeho výši.

[13] Rozsah pracovní činnosti potřebné pro zápočet kalendářního roku v důchodovém zabezpečení družstevních rolníků byl upraven vyhl.č. 195/1964 Sb. Podle § 1 této vyhlášky, *kalendářní rok, v němž družstevník bez vážného důvodu neodpracoval*
a) v rostlinné výrobě v horské nebo bramborářsko-ovesné oblasti aspoň 130 pracovních dnů, nebo
b) v rostlinné výrobě v některé jiné oblasti aspoň 160 pracovních dnů, nebo
c) v živočišné výrobě aspoň 240 pracovních dnů,
se nezapočítává pro vznik nároku na důchod ani pro jeho výši.

[14] Podle odst. 2) vyhl.č. 195/1964 Sb. *pracoval-li družstevník po část kalendářního roku v živočišné výrobě a po část kalendářního roku v rostlinné výrobě, započítává se kalendářní rok pro vznik nároku na důchod a pro jeho výši, jen odpracoval-li v něm aspoň 240 pracovních dnů; tento počet se snižuje o 9 dnů za každý měsíc, po který družstevník pracoval v rostlinné výrobě v horské nebo bramborářsko-ovesné oblasti, nebo o 7 dnů za každý měsíc, po který družstevník pracoval v rostlinné výrobě v některé jiné oblasti. Vykonával-li družstevník se souhlasem družstva jinou pracovní činnost (např. v melioračním družstvu, v přidružené výrobě), započítávají se dny této pracovní činnosti do potřebného počtu odpracovaných dnů.*

[15] Jak výše uvedeno, členství v JZD jako dobu zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení bylo možno hodnotit jen při splnění dalších podmínek. Další podmínkou, a to podmínkou základní, bylo to, aby člen družstva v průběhu roku pracoval v družstvu aspoň v minimálním rozsahu, a to takovém, jak uvedeno v odst. [13] tohoto rozsudku. Nesplnil-li družstevník tuto podmínku, nebyl důchodově zabezpečen.

[16] S ohledem na výše uvedené nelze než dojít k závěru, že musí být prokázáno odpracování stanoveného počtu minima pracovních dnů v každém posuzovaném kalendářním roce, a toto nelze nahradit žádným jiným důkazním prostředkem než listinným důkazem prokazujícím odpracování stanoveného počtu minima pracovních dnů v letech 1972 – 1974. Žalobcem předložený listinný důkaz „Potvrzení o délce zaměstnání a o zápočtu dob zaměstnání pro účely nemocenského pojištění“ ze dne 5.11.1974 takovým důkazem není, neboť tento potvrzuje toliko délku zaměstnání

a zápočet doby zaměstnání pro účely nemocenského pojištění, nikoliv podmínku odpracování stanoveného počtu minima pracovních dnů v jednotlivých kalendářních letech, což se vyžaduje pro účely důchodového zabezpečení. Pro zápočet kalendářního roku pro účely důchodového zabezpečení nestačí, aby družstevník byl účasten sociálního zabezpečení, tj. aby byl v JZD pracovně činný aspoň v rozsahu stanoveném v § 4 odst. 3 zákona č. 103/1964 Sb. (§ 4 odst. 3 zákona č. 103/1964 Sb. zní: *družstevníci, jejichž pracovní činnost v družstvu je tak malého rozsahu, že po převážnou část roku nedosahují na peněžních pracovních odměnách ani částky 120 Kč měsíčně nebo po převážnou část roku neodpracují v měsíci ani osm pracovních dnů, jsou ze sociálního zabezpečení vyřati; služby sociálního zabezpečení se jim však poskytují*), nýbrž se vyžaduje, aby byl pracovně činný v podstatně vyšším rozsahu, neboť musí v kalendářním roce odpracovat počet pracovních dnů stanovených vyhláškou č. 195/1964 Sb. Vzhledem k tomu, že žádný takový listinný důkaz nebyl předložen ve správním řízení ani v řízení soudním, soud přisvědčil žalované, že žalobci nelze započítat dobu od 1.10.1972 do 31.10.1974 jako dobu pojištění pro nárok a výši starobního důchodu.

[17] Po posouzení věci a zhodnocení výše uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že podané žalobě nelze vyhovět. Hodnocení provedených důkazů žalovanou má oporu v provedených důkazech, které byly žalovanou správně hodnoceny jednotlivě i v jejich souhrnu.

[18] Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl úspěšný a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s. a § 118d odst. 1 zákona č. 582/91 Sb., v platném znění).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 21. října 2015

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně